

NLP en Godsbeleving

De laatste tijd wordt er in NLP-land vaak gesproken over NLP en spiritualiteit en/of NLP en geloof. Spiritualiteit wordt vaak op n hoop gegooid met geloof. Ik denk dat dit twee verschillende onderwerpen zijn. Spiritualiteit is voor mij meer de ervaring zelf, de beleving. Je kunt dus op een spirituele wijze een geloofsrichting aanhangen. In dit kader is Godsbeleving dus eigenlijk een spiritueel ervaren van God.

Er zijn al meerdere boeken over geschreven, een boek dat er uitspringt is NLP in bijbels perspectief door drs. R.H. Matzken. Dit boek springt er (in ieder geval voor mij) uit, juist omdat het lijkt dat de schrijver uit is gegaan van de visie dat NLP per definitie een vorm van manipuleren is. Ik verwijs hierbij graag naar het artikel 'Vakliteratuur onder de loep van Koos Bouman in het NV NLP Informatiebulletin van januari 1997. Het is steeds weer boeiend te constateren dat het richten van de focus de zienswijze bepaald. Drs. Matzken heeft veel verschillen en bewijzen van zijn zienswijze gezocht. Overigens, daar is natuurlijk niks mis mee. Ik vond het een boeiend boek en het heeft mij ook op een andere manier laten kijken naar zowel NLP als bijbel.

Ik hoorde eens tijdens een practitioneropleiding iemand zoiets zeggen als: "geloof hoeft van mij niet meer, want nu heb ik NLP". Ik was daarover verbaasd, evenals over opmerkingen van mensen in mijn omgeving die toch het angstige vermoeden hadden dat ik

me aangesloten had bij een enge sekte. En als ik verbaasd ben over iets is mijn eerste stap altijd: wat betekent dit nu eigenlijk voor mijzelf? Hoe kijk ik er tegenaan?

In dit artikel, waarvan de inhoud onderdeel is van een boek dat binnenkort verschijnen zal, wil ik alleen uitgaan van mijn eigen visie op geloof en mijn eigen visie op NLP. En aangezien mijn waarnemingen, net zoals die van u, subjectief zijn, zal het zeker mogelijk zijn dat u een andere mening bent toegedaan. Ik hoor die mening overigens graag! Spiritualiteit ligt voor mij heel dicht bij mijn geloof, zij het dat spiritualiteit weinig opgelegde (kerkelijke) dogmas lijkt te hebben, het is de beleving zelf. Daar ben ik me van bewust. Maar juist omdat de kerken soms dogmas (en dan in de goede zin van het woord) hanteren, dit wel eens weerstand opwekt, heb ik besloten om juist vanuit dit standpunt naar NLP te gaan kijken. In hoeverre 'bijten NLP en geloof of godsbeleving elkaar nu? Zijn er overeenkomsten? Het artikel is onderdeel van een boek van mijn hand dat binnenkort op de markt zal verschijnen onder de titel "Het oog van de meester".

Vooronderstellingen en geloof

In dit artikel neem ik kort de vooronderstellingen van NLP eens onder de loep en ik kijk in hoeverre deze vooronderstellingen het christelijke geloof geweld aan zouden kunnen doen of juist niet. Van belang is en blijft dat de lezer zich realiseert dat deze vooronderstellingen allemaal gezien dienen te worden in het licht van communicatie!

De betekenis van je communicatie is het effect dat je bereikt,

onafhankelijk van je intentie.

Heb jij het ook, dat wanneer je iets aan iemand vertelt met de allerbeste bedoeling, dat je een respons krijgt die je absoluut niet verwachtte? Dat kan best heel pijnlijk zijn. Deze vooronderstelling impliceert echter ook dat wanneer jij wilt dat de ander begrijpt wat jij bedoelt, jij je communicatie dient aan te passen. We zijn over het algemeen gauw geneigd om te beweren dat de ander niet geluisterd heeft toch? Of heeft u dat niet?

Gelijkenissen

Vanuit het christelijke geloofsoogpunt en de bijbel is deze vooronderstelling ook niet echt nieuw. Hoe vaak gebeurde het niet dat Jezus predikte, terwijl men hem niet verstond! Toen hij dat bemerkte paste hij zijn communicatie aan en begon in gelijkenissen te vertellen. Anders begreep men Hem niet. Jezus liet dus als geen ander zien dat door jezelf aan te passen aan de communicatie van de ander, je beter in staat bent je bedoeling neer te leggen. Overigens wilde dit niet zeggen dat men het met Hem eens was!! Met andere woorden: je communicatie kan ook zeer duidelijk de bedoeling van jouw intentie weergeven, zonder dat je in het gelijkgesteld wordt.

Deze vooronderstelling is overigens nooit bedoeld als een vorm van 'het doel heiligt alle middelen. Aandacht voor bijvoorbeeld de macht van massacommunicatie en manipulatie blijft noodzakelijk.

Voor mij was dit n van de heerlijkste vooronderstellingen toen ik in aanraking kwam met NLP. He, He, eindelijk. Ik ben niet stom, ik

faal niet, maar ik kan van de situatie leren om meer effectief te zijn.

Je bent zondig!

Deze vooronderstelling druist wellicht behoorlijk in tegen de zienswijzen die door verschillende geloofsrichtingen worden uitgedragen. Je doet iets fout, dus je bent zondig! En je zonden kunnen je alleen vergeven worden wanneer je boete doet! Voor mij is dan de grote vraag: wie bepaalt nu eigenlijk of ik iets fout heb gedaan?

Ik persoonlijk draag een andere visie uit. God is een God van Liefde. Altijd weer staat de deur wijd open bij Hem. Ok, het resultaat dat verwacht mocht worden is niet bereikt, maar je kunt opnieuw beginnen. In het Oude Testament hing men het principe: oog om oog, tand om tand aan. Met de geboorte en sterven van Jezus Christus was de weg vrijgemaakt tot het te allen tijde opnieuw mogen beginnen en het leren van het oude. Je mag er zijn als mens, want God is de schepper van alles. Als we dan zo negatief tegenover ons zelf ons opstellen doen we God oneer aan. En het gebod van Jezus: "Heb God lief met je hele hart, verstand en zijn en je naaste als jezelf", mag je (of is het 'moet je) van jezelf leren houden, vrdat je van een ander kunt gaan houden.

Voor mij was dit een van de heerlijkste vooronderstellingen

Milton Erickson

Mensen hebben de hulpbronnen, de middelen om hun doelstellingen te bereiken. Deze vooronderstelling is sterk onderbouwend ten aanzien van je zelfvertrouwen. Milton Erickson

was een van de mensen die door Bandler en Grinder werden gemodelleerd. Hij was fenomenaal in het therapeutisch behandelen van mensen door middel van hypnose.

In een van zijn boeken: Mijn stem gaat met je mee wordt beschreven dat zijn geloof in het feit dat ieder mens de hulpbronnen in zich heeft voor Milton Erickson uitgangspunt was. In n van zijn therapeutische verhalen over een bedplassend meisje schrijft hij je weet wat je weet maar je weet niet dat je het weet en hij maakt haar bewust van het feit dat ze wist hoe ze n en ander kon oplossen, alleen ze wist het op dat moment nog niet.

Zelfvertrouwen

Zelfvertrouwen is belangrijk om gestelde doelen in het leven te kunnen bereiken. Maar niet alle! Iemand die verlamd is aan beide benen kan zich ten doel stellen de allersnelste hordeloper van de wereld te worden. Of hij of zijn dit doel bereikt is maar de vraag. Echter, met een andere sport, via een andere weg zou een wereldkampioenschap op de paralympics wel kunnen! Ik hang dus de stelling: als je wilt dan kun je het.dus niet aan. Zelfvertrouwen is een belangrijk instrument om doelen in ons leve te verwezenlijken. Daarbij zal je ontdekken dat sommige doelen enige aanpassing nodig hebben, met andere woorden hierdoor leren we onze grenzen ontdekken, waardoor falen weer feedback is.

Jezus deed hetzelfde met zijn vraag aan Petrus, n van zijn Apostelen. Hij vroeg tot drie keer toe: Petrus hebt gij mij lief. Petrus antwoordde op het laatst: 'Heer, gij weet dat ik u liefheb. Natuurlijk wist Jezus dat Petrus hem liefhad, maar wist Petrus het

zelf ook? Ik kan me voorstellen dat die vraag door Jezus werd gesteld om juist Petrus hiervan bewust te laten worden. Het weten dat je mogelijkheden hebt, is de basis van waaruit je actie zult gaan ondernemen. Het wijzen van Jezus op hulpbronnen zoals gebed is voor mij ondersteunend m.b.t. de vooronderstelling. Er wordt namelijk niet alleen uitgegaan van hulpbronnen die de mens in zich heeft, maar ook hulpbronnen die hij of zij van buiten zou kunnen halen.

Positieve intentie

Aan de basis van elk gedrag ligt een positieve intentie voor diegene die het gedrag vertoont. Deze vooronderstelling heeft al heel wat discussie opgeleverd, vooral toen de vooronderstelling werd weergegeven in een verkorte zin, nl. Aan de basis van elk gedrag ligt een positieve intentie. Vragen en opmerkingen als: "o, dus Hitler had een positieve intentie om zoveel miljoen joodse mensen te vergassen of iemand die stomdronken achter het stuur zit en iemand anders doodrijdt is gerechtvaardig" waren niet van de lucht.

De specificatie ligt in het tweede gedeelte van de zin, de positieve intentie is voor degene die het gedrag vertoont. En dan zou je kunnen zeggen: "ja, er was een positieve intentie voor Hitler, want hij wilde een 'zuiver ras in de wereld brengen. Is dat gedrag goed te keuren: Nee, absoluut niet! Dat zegt deze vooronderstelling ook niet! De man of vrouw die dronken achter het stuur stapt heeft 'gezellig mee kunnen doen met anderen, wellicht is dat de positieve intentie, echter het gedrag, goedkeuren is een ander verhaal.

Toen Petrus samen met Jezus in de hof van Gethsman was en Judas de Heer verried met een kus, nam Petrus het zwaard en sloeg n van de soldaten het oor af. Het gedrag had absoluut een positieve intentie, echter ook Jezus gaf aan dat hij het gedrag niet tolereerde, hoe goed bedoeld ook.

Laten we nog een stap verder doen. Toen Jezus aan het kruis hing zei Hij: 'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat ze doen. Deze houding van Jezus zou zelfs kunnen betekenen dat Hij begreep dat er een positieve intentie voor zijn machthebbers was? Je zou zelfs nog verder kunnen gaan. Wat wordt bedoeld met: zij weten niet wat ze doen? Zou het zo kunnen zijn dat de eigen positieve intentie, het opruimen van een lastpak overschaduwde werd door een intentie die ze nog niet kenden nl. de wil van de Vader doen? Het lag toch in de bedoeling dat Jezus zou sterven en zou opstaan. Sterker nog, Jezus kon niet opstaan voordat hij was gestorven!

En van de leidinggeevenden binnen mijn kerk heeft dit artikel ook gelezen. Ik was geboeid door zijn zienswijze t.a.v. deze vooronderstelling. Ik wil jullie deze dus niet onthouden. "Hier wordt voorbij gegaan aan de agressieve impulsen van de mens. Vooropgesteld, agressie is een belangrijk instrument om te overleven en als zodanig door God in de schepping neergelegd. Ieder mens dient te leren omgaan met agressie, moet een goede agressiehuishouding voeren. Een dier volgt alleen zijn instinct en kan niet anders. Een mens heeft bewustzijn en kan keuzes maken. Hoe positief sociaal het gedrag van een dronken chauffeur ook lijkt

te zijn, in het hele proces van besluitvorming staat hij of zij aan de kant van onverantwoordelijk gedrag en is derhalve dan ook ten sterkste af te raden".

Het optreden van Jezus in de richting van Petrus moet m.i. in dat licht worden gezien. Hij liet ook zien dat brute kracht tot niets leidt en dat de Romeinse soldaten zelf gevangen waren in hun eigen machtsdenken. Jezus stond daar ver boven. Ook uit de moderne geschiedenis kennen we dergelijke voorbeelden, bijvoorbeeld Mandela, Luther, Mahatma Gandhi. Ik kan deze mening alleen maar onderschrijven. Als we echter in onze communicatie met anderen ons niet laten leiden door mind reads, maar ons eens afvragen wat de positieve intentie van het gedrag van de ander zou kunnen zijn, dan schept dit m.i. een extra mogelijkheid om de communicatie op gang te houden.

Kracht is de kunst

Kracht is de kunst om resultaten te bereiken zoals we ze bedoeld hebben.

Deze vooronderstelling doet tijdens onze trainingen nog wel eens wat stof opwaaien. Hij ligt in het verlengde van de vooronderstelling dat mensen alle hulpbronnen in zich hebben. Want wat wordt er nu mee bedoeld? Heeft ieder mens, altijd alle kracht in zich om de resultaten te bereiken die hij wenst? Hoe zit dat dan met het idee dat God alwetend is en weet wat goed voor je is. Dat Hij alles in je leven stuurt? Of de gedachtegang dat je hogere zelf, de kosmos weet wat goed voor je is?

In de bijbel staat dat wij zullen doen wat we kunnen doen en dat de rest ons gegeven zal worden.

Is het niet een kracht om dat te doen wat je kunt doen? Wie bepaalt dat wat je hebt gedaan ook daadwerkelijk dat is wat je kon doen. Ik denk dat wij als mensen geneigd zijn niet alles te doen wat we kunnen. Dit zou betekenen dat de kracht, waarover wordt gesproken in de vooronderstelling zou kunnen slaan op het moment waarop wij denken dat we niet meer kunnen tot aan het moment waarop we werkelijk niet meer kunnen. Maar dan dienen we nog het doel te bereiken zoals we dat bedoeld hebben. Is dat het doel wat goed voor ons is? Is het ons werkelijke doel? Ik heb de geest van God ontvangen. God is dus in mij.

Neale D. Walsh schrijft in zijn boek "Een ongewoon gesprek met God" het volgende. Als je gelooft dat God de schepper en de beslisser is van alles in jouw leven, dan vergis je je. God neemt jou waar, terwijl je je eigen leven schept. En God staat klaar om je te helpen je leven te leiden, maar niet op de manier zoals jij dat zou verwachten. Het is niet Gods opdracht de omstandigheden of voorwaarden van jouw leven te scheppen of te vernietigen. God schiep jou naar het beeld en de gelijkenis van God. Jij hebt de rest geschapen door de macht die God jou heeft gegeven.

Mensen maken de beste keuze die ze op dat ogenblik hebben.

Als je uitgaat van deze vooronderstelling wordt het veel gemakkelijker om keuzes van jezelf en die van anderen te respecteren. En laten we eerlijk zijn, zo is het toch?! Ga maar bij

jezelf na. Toen je kind was nam je vaak beslissingen die door je ouders werden herroepen. Niet omdat zo je iets wel of niet gunden, maar om de doodeenvoudige reden dat jij de gevolgen nog niet overzag. En van de Apostelen uit het Nieuwe testament schreef eens: toen u een kind was gaf ik u te eten als een kind, maar nu u volwassen geworden bent. Ook vandaag kan je een beslissing nemen, waarvan je morgen zegt: "als ik de gisteren de informatie had gehad die ik nu heb, dan had ik een andere beslissing genomen!" En weet je wat het gekke is? Dit excuus vinden we voor onszelf zeer plausibel, maar als het om een beslissing gaat die een ander heeft genomen!!

Je persoonlijke groei is verantwoordelijk voor een andere kijk op beslissingen.

De kaart is niet het gebied

Wat wordt daar mee bedoeld? Ieder mens is uniek en ervaart de wereld, zijn of haar omgeving, op de manier zoals hij of zij de eigen filters van waarden, normen, overtuigingen etc. hanteert. Met andere woorden: waarheid bestaat niet! Elke ervaring van u of mij is subjectief en wordt door een ander per definitie niet op dezelfde manier waargenomen.

Een leuk voorbeeld, zoals ik dat tijdens mijn NLP practitioneropleiding hoorde van Ann Linden van het NYTI (New York Training Institute). Ze vertelde ons dat ze eens op bezoek was in het Verre Oosten. Ze deed daar een aantal landen aan. Natuurlijk wilde ze graag de fascinerende dingen op de foto zetten. Toen ze daarmee begon bemerkte ze dat de mensen op haar foto

camera wezen en haar verzochten deze weg te doen. Er mochten geen fotos gemaakt worden. In een andere land wezen de voorbijgangers op haar fotocamera en gingen in 'de houding staan om op de foto te komen. Ze vroegen haar zelfs of ze een foto van hen en van de verschillende tempels wilde maken. De twee landen waar ze het over had lagen niet ver bij elkaar vandaan. Natuurlijk wilde ze weten waarom in het ene land absoluut niet en in het andere land juist wel fotos gemaakt mochten c.q. moesten worden. In het land waar geen fotos gemaakt mochten worden ging men er van uit dat als er een foto van je werd gemaakt, dan er een stuk van je geest meegenomen werd, er werd iets van je afgepakt! In het andere land hing men het gedachtegoed aan dat wanneer je op de foto werd jouw geest en de geest van boeddha verdubbeld en meegenomen zodat n en ander wijd verbreid over de wereld zou komen.

Hoezo, de kaart is niet het gebied?

Jezus probeerde in Zijn dagelijkse leven de wereld van Zijn Vader aan een ieder duidelijk te maken.. Hij zei zelfs: 'wie mij ziet, ziet de Vader, dat was Zijn kaart. Hij dwong ze niet die kaart over te nemen, Hij liet ze wel het verschil in kaarten zien. Menigeen was echter niet in staat om 'de eigen kaart los te laten. Toch waren er toen en ook nu mensen die wel in staat zijn de 'kaart van God te erkennen en te begrijpen.

Andere keuze

Er is altijd een andere keuze mogelijk. Welke keuze je ook maakt, als in de praktijk blijkt dat hij niet datgene oplevert wat je verwacht,

dan is verandering altijd mogelijk. Dat sluit echter niet uit dat er aan keuzes soms gevolgen verbonden zijn waar je niet helemaal onderuit komt. Of andersom: als je steelt en je wordt gepakt dan heb je grote kans dat je daarvoor gestraft wordt, maar dat wil niet zeggen dat je niet kunt besluiten dat je nooit weer zult stelen. Je hebt altijd de mogelijkheid zelf te kiezen, want een ieder mens kreeg van God een vrij wil! Ik vind deze vooronderstelling een prachtige basis om van uit te gaan. Het geeft je de mogelijkheid om dat wat je zelf kunt doen, ook werkelijk te doen. In deze vooronderstelling zit voor mij een soort beweging, die je de kans geeft te evolueren en te groeien.

Lichaam en geest zijn een cybernetische eenheid.

Alles wat in het lichaam gebeurd heeft invloed op de geest en dat wat in de geest plaatsvindt is van invloed op het lichaam. Zou het ook zo kunnen zijn dat wanneer je luistert naar een prediking in de kerk elke willekeurige voorbijganger aan je ziet dat je door het woord dat je hebt gehoord (de geest) er een lichamelijke verandering is opgetreden? Meer rechtop, mondhoeken omhoog of wellicht breed lachend? Natuurlijk moet die voorbijganger je dan ook voor die tijd hebben gezien, anders kan hij of zij daarover geen oordeel vormen. Ik hoorde eens een tegenstander van het christelijke geloof zeggen: 'De kerk zegt dat God verlost en dat die verlossing in de kerk te halen is. Waarom zien de mensen die uit de kerk komen er dan zo weinig verlost uit? Een vraag om over na te denken! De mate van geestelijke groei is zichtbaar. Er is een bijbelwoord dat zegt: Zo zijn wij in Christus, zo zijn wij een nieuw schepsel. Wat is dan in Christus zijn? Dat is m.i. Zijn geest in ons

laten groeien, waardoor aan ons te zien zal zijn dat wij een nieuw schepsel zijn.

Ineke Boonstra

Boonstra Consulting & Training

Merwedestraat 42

9406 RM Assen